การปฏิบัติในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ มีความสำคัญสำหรับผู้ป่วยวัณโรคปอด การส่งเสริมให้ผู้ป่วยเกิดความเชื่อด้านสุขภาพเป็นกิจกรรมที่จำเป็นสำหรับพยาบาล เพื่อให้เกิดการปฏิบัติตัวอย่างถูกต้อง การวิจัยกึ่งทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการสอนด้วยสื่อประสมต่อความเชื่อด้านสุขภาพและการปฏิบัติในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อในผู้ป่วยวัณโรคปอดที่มารับการตรวจรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอกคลินิกวัณโรค สถาบันบำราศนราดูร จังหวัดนนทบุรีระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม 2551 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด จำนวน 40 ราย แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม ซึ่งได้รับความรู้จากพยาบาลในหน่วยงานด้วยวิธีการตามปกติ จำนวน 20 คน และกลุ่มทดลอง ซึ่งได้รับการสอนโดยใช้สื่อประสม จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้สร้างขึ้นโดยผู้วิจัยประกอบด้วย แผนการสอนสื่อวิดีทัศน์ ภาพพลิก คู่มือการปฏิบัติตัวสำหรับผู้ป่วยวัณโรคปอด และเครื่องมือรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามความเชื่อด้านสุขภาพ และแบบสอบถามการปฏิบัติในการป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อวัณโรคปอด วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติทดสอบค่าที

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้ป่วยวัณโรคปอดกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยสื่อประสม มีคะแนนความเชื่อด้านสุขภาพและคะแนนการปฏิบัติในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับความรู้จากพยาบาลในหน่วยงานด้วยวิธีการตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผู้ป่วยวัณโรคปอดมีคะแนนความเชื่อด้านสุขภาพและคะแนนการปฏิบัติในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อหลังการสอนด้วยสื่อประสม สูงกว่าก่อนการสอนด้วยสื่อประสม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า การให้ความรู้แก่ผู้ป่วยวัณโรคปอดด้วยสื่อประสม โดยใช้แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ ทำให้ผู้ป่วยมีการปฏิบัติที่ถูกต้องในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อวัณโรคปอด

Practices in prevention of infection transmission are a significant factor for patients with pulmonary tuberculosis. Promotional of health belief is essential for nurses to improve performance of practice. The main purpose of this quasi-experimental study was to determine the effects of teaching with multi-media on health beliefs and practices in prevention of infection transmission among patients with pulmonary tuberculosis. The objects were patients who attended pulmonary tuberculosis clinic at Bamrasnaradura institute, Nonthburi province during February to May, 2008. Forty patients were purposely selected according to the criteria and divided equally into two groups. The control group received the routine teaching whereas the experimental group received teaching with multi-media. The research instruments were developed by the researcher consist of the lesson plan, video, flip chart, and manual for pulmonary tuberculosis patients. Instruments for data collection consisted of the demographic data recording form, the Health belief assessment and practices in prevention of infection transmission questionnaires. The data were analyzed by using description statistics and t-test.

The results of the study revealed that

1. The health belief and practices in prevention of infection transmission scores of pulmonary tuberculosis patients in experimental group were statistical significant higher than those of patients in control group. ($p < .01$)

2. After receiving teaching with multi-media the health belief and practices in prevention of infection transmission scores of pulmonary tuberculosis patients was statistical significant higher than before receiving teaching with multi-media at. ($p < .01$)

These findings imply that teaching with multi-media on health belief model can be used as a guide to enhance practices ability in prevention of infection transmission among patients with pulmonary tuberculosis.